

Опанасюк О.*

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ІДЕЙ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУ В УКРАЇНІ

Питання електронного уряду з кожним роком набуває все більшої ваги. На сьогодні це поняття уже не є цілком новим і невідомим, як це було кілька років тому. Збільшується кількість країн, які починають усвідомлювати переваги електронного уряду. Однак, на відміну від тих, хто вже пройшов правове і нормативне забезпечення цього процесу, визначився з тим, яке саме суспільство хоче будувати, в Україні всі ці питання є відкритими.

Слід відзначити, що стосовно самого поняття «електронний уряд» (е-уряд) ведуться запозяті дискусії. Так, одні дослідники вважають, що е-уряд - це уряд який має власний електронний портал; інші - уряд, який активно взаємодіє з громадянами за допомогою мережі Інтернет, третя точка зору стосується того, що під е-урядом - розглядається вся сфера послуг, яка надається державою та відповідними її органами своїм громадянам.

Загалом, електронний уряд - це не просто система надання державою та її органами послуг (у тому числі й відповідної інформації) громадянам на основі їх активної взаємодії за допомогою нових інформаційних і комунікаційних технологій, а й передусім модернізація самого процесу державного управління згідно нових умов суспільного розвитку.

Громадяни багатьох держав (основним чином, США, Великобританії, Швеції, Данії, Норвегії, а також Коста-Ріки, Катару, Об'єднаних Арабських Еміратів, Латвії, Естонії, Чехії та багатьох інших країн) уже давно користуються перевагами електронного урядування.

З метою визначення, чи застосовує держава методи електронного урядування, використовують певні критерії-етапи. Таких етапів виділяють щонайменше чотири:

1. Інформування громадян про діяльність органів виконавчої влади і місцевого самоврядування через Інформаційні технології (ІТ).
2. Організація електронного документообігу в органах влади і місцевого самоврядування.
3. Забезпечення можливості звернення громадян до органів державної влади через ІТ.
4. Надання адміністративних послуг через ІТ.

Виходячи з наведених етапів, стає зрозумілим, що Україна перебуває на етапі інформування органами влади про свою діяльність. Лише в деяких органах влади застосовують певні елементи електронного документообігу (Державна податкова адміністрація, Пенсійний фонд, Міністерство внутрішніх справ, Держкомстат, Ліцензійна палата, Торгово-промислова палата, Держкомпідприємництва, Держстандарт, Міністерство освіти і науки, Державна митна служба).

Аналізуючи ситуацію в Україні можна виділити ряд проблемних питань, що заважає нормальному функціонуванню електронного урядування.

По-перше, існує проблема доступу до Інтернету.

---

* студентка 4 курсу відділення «міжнародна інформація» Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Науковий керівник: ас. Панченко Ж.О.

Наступною проблемою є кваліфікація державних службовців. Навіть якщо практично всі кабінети державних службовців і обладнані комп'ютерами, то працювати з ними уміють далеко не всі, не говорячи вже про користування Інтернетом.

Важливо зазначити, що головна помилка при трактуванні функцій і призначення електронного урядування полягає у сприйнятті його швидше як чергового прикладного рішення, способу модернізації вже існуючих структур та відносин, а не як самостійної ідеї комплексної трансформації принципів організації управління державою. Коли в країнах, що вже запровадили електронне урядування в більшому чи меншому обсязі, воно розглядається скоріш як концепція, спрямована на підвищення ефективності діяльності держави в цілому.

Неналежно виконується обов'язок органів влади розміщувати на власних веб-сторінках необхідну інформацію, що ілюструє призначення, компетенцію того чи іншого органу.

В Україні ініціатором запровадження електронного уряду може бути лише держава.

Можна виокремити ще одну, надзвичайно важливу, якщо не основну, проблему, що стоїть на заваді електронному урядуванню в Україні. Це – питання фінансування, яке повинно забезпечуватися з бюджету.

Позитивним кроком, фундаментом для побудови електронної України, електронного урядування, електронного документообігу, а також забезпечення інформування громадян, є створення і функціонування веб-порталу органів виконавчої влади, призначеного для інтеграції веб-сайтів органів виконавчої влади та розміщення інформаційних ресурсів відповідно до потреб громадян (уведений в дію в листопаді 2002 року).

Загалом, Україна має досить солідну базу для швидкої і успішної реалізації проекту Е-Уряд.

По-перше, ІКТ досить швидко впроваджуються у життя, що розвиває спільноту потенційних користувачів послуг Е-Уряду.

По-друге, маємо непогану кібернетичну школу, яка щорічно постачає велику кількість добре підготовлених фахівців.

По-третє, досить швидко розвивається виробництво власних комп'ютерів та програмного забезпечення і зв'язок.

По-четверте, світова спільнота налаштована на надання конче необхідної допомоги у створенні Е-Уряду.

Щодо нормативної бази, то свідчення цього є відповідні Укази Президента України та Постанови Кабінету Міністрів України, законопроекти розроблені як окремо Державним комітетом інформаційної політики, телебачення і радіомовлення України й Державним комітетом зв'язку та інформатизації України, так і спільними зусиллями.